

District Strategisch Master Plan Sipaliwini

Juli 2014

Drs. Sherida Mormon
S. Carilho BSC

ABIC – Consultancy

Contents

Contents	2
Introductie	3
1. Samenvatting huidige feiten van Sipaliwini	4
2. Visie, missie & strategische doelen.....	7
2.1 Introductie	7
2.2. De Visie voor 2025	7
2.3 De Missie	9
2.4 Kernwaarden voor ontwikkeling.....	10
2.5 Strategische en operationele doelen voor ontwikkeling	10
3. Fundamenten voor sociaal – economische ontwikkeling	12
3.1 Algemeen	12
Prioriteiten	13
Het Organisatorisch proces – fasen van ontwikkeling	13
Leiderschap	14
3.2. Detail overzichten Actie plannen	17
4. Capital investment / kapitaal investeringen	27
De investeringskosten	27
De financierders van het 10 jarig programma.	28
Uitgangspunten verdeling kapitaal naar ressort.....	28

Introductie

Voor u ligt het districts strategisch masterplan van het district Sipaliwini, welke in opdracht van het: “decentralization and Local Government Strengthening Program II” (DLGP), moest worden uitgevoerd.

In dit plan is verwerkt: Sociaal ontwikkelingsplan en een Capital improvement plan. Resultaat 6 en 8.

In het Strategisch Districts- Ontwikkelingsplan voor het district Sipaliwini is een geplande sociaal economische ontwikkeling en een “Capital Investment” Projectie opgenomen. Voorafgaand aan het samenstellen/ ontwikkelen van de van dit plan zijn de volgende acties uitgevoerd:

- Er is een Discussie paper gemaakt op basis waarvan stakeholders meetings zijn gehouden
- Er is Rapportage Meetings stakeholders
- Het doen van Literatuur studies
- Het afnemen van persoonlijke interviews van diverse stakeholders
- Het formuleren van een visie en een missie van het gebied

In het document is de huidige situatie van het district in een nutchel geschetst. De problematiek van het binnenland is immers alom bekend. Op basis de huidige situatie zijn projecties van de stakeholders meegenomen en is vervolgens zijn de strategische doelen geformuleerd en de actie plannen samengesteld. De “capital investment” is de financiële vertaling van de uit te voeren acties. Strategisch betekend ook holistisch. Er is daarom ook aandacht besteedt aan organisatorische en management vraagstukken.

1. Samenvatting huidige feiten van Sipaliwini

Het district Sipaliwini in het zuiden van Suriname, wordt ten noorden begrenst door de districten Nickerie, Coronie, Para, Marowijne en Brokopondo. (5 van de 9 districten in de kustvlakte). Hiernaast grenst het district in het oosten, westen en zuiden meteen ook aan de buurlanden resp Guyana, Frans Guyana en Brazilië.

Sipaliwini is uitgestrekt, 130.600 km² groot en beslaat circa 80% van de totale oppervlak van Suriname. Het is onderverdeeld in 7 administratieve bestuursressorten. Sipaliwini kent een kleine bevolking ad 34.136 inwoners.

Zie onderstaande tabel

Ressort	Totale bevolking
Tapanahony	13205*
Paramacca	593*
Boven -Suriname	17954
Boven- Saramacca	1427
Boven- Coppename	539
Kabalebo	2291
Coeroeni	1046
Totaal	34136

Bron abs 2013

** ABS – gegevens 2013 en informatie op de Regerings website over het ressort Paramacca ontbreken. Alleen Tapanahony is formeel geregistreerd met een totaal van 13808 inwoners. Het Resort Paramacca welke degelijk bestaat met een Districts commissarist telt 593 inwoners. Het is een deel van het Tapanahony gebied.

De bevolkings dichtheid is 0.3 personen per km². 6% van de totale Surinaamse samenleving woont in dit district.

De cijfers over opleidingsnivo van de bevolking van het Algemeen Bureau voor de Statistiek (ABS) geven samengevat het volgende weer.

Tabel : Niet institutionele bevolking van 15 jaar en ouder , naar hoogst gevolgde opleiding

Hoogst gevolgde opleiding	geen/kleuter/ speciaal onderwijs	GLO	LBO/ Overig / Voj	MBO, VOS, Kweekschool/ HBO / Universitair	onbekend	totaal
Totaal # personen	9331	6254	1372	288	2971	20216
Verhouding totaal	46%	31%	7%	1%	15%	100%

Bron aantal personen: 7de alg volkstelling in Suriname- distr Sipalwini

77% van de samenleving vanaf 15 jaar heeft hoogstens een Gewoon Lager onderwijs (GLO) opleidingsnivo

Op het gebied van **ondernemerschap ontwikkeling** opereert de absolute meerderheid van de bevolking nog in de primaire sector en wel op huishoudnivo. (landbouw veeteelt, visserij) De producties zijn gebaseerd op traditionele verwerking, verhandeling deels voor eigen gebruik deels voor verkoop). Verder zit een belangrijk deel in de goudwinning maar ook op primair nivo.

Gezondheidszorg, is in handen van de Stichting Medische Zending Primary Health Care Suriname. Dit is de enige structurele medische hulp in Sipaliwini. De bevolking is nog zeer ontevreden over de diensten van deze zorg omdat de poli's onderbemannend en onder equipped zijn. Voor acute behandelingen en soms ook wel simpele ingrepen zal men toch naar Paramaribo moeten afreizen

Organisatie

Actieve NGO's lokaal of internationaal dragen bij aan de saamhorigheid en stimuleren tot organisatie. Er moet echter nog veel meer gedaan worden. De bijdrage van de NGO sector in het verbeteren van de productie heeft niet het nodig effect in de diverse samenlevingen, ook omdat toegang tot financiën en hoge kosten voor transport het verloop van het productieketen onderbreken.

Natuurlijke hulpbronnen: Sipalwini is rijk aan mineralen (mn goud, steenslag, grind, zand), andere grondstofvoorraden zoals rondhout. Ze kent een ruime biodiversiteit en

uitgesterkte milieuvorraden (schoon water, schone lucht, ruimte). Het district kent de Centraal Suriname Natuurreservaat (CSNR), de grootste natuurreservaat van Suriname en een van de grootste beschermde tropische regenwouden ter wereld. Het reservaat staat sinds 2000 op de UNESCO werelderfgoedlijst. De rijke flora biedt goede mogelijkheden voor sector ontwikkeling medicinale planten en cosmetische productie.

De verscheidenheid aan bos bijproducten voor arts & craft, culinaire doeleinden en medicamenten en cosmetica zijn nog onbenut.

De overheid

De overheidsinstellingen zijn beperkt tot een vertegenwoordiging van het ministerie van Regionale Ontwikkeling. Overige overheidsinstanties die de productie en of de samenleving moeten faciliteren ontbreken.

Overzicht knelpunten:

Uit een rapport van de FOB is een samenvatting gemaakt van de knelpunten¹. De aanpak impliceert een grondige aanpak

- Gebrekkige fysieke infrastructuur/ geïsoleerdheid (transport, wegen, bruggen, havens, ruimtelijke ordening etc);
- Inferieur onderwijs/recreatie;
- Inadequate dienstverlening;
- Inadequate gezondheidszorg;
- Weinig duurzame nutsvoorzieningen (water, energie, communicatie);
- Armoede het intensiefst (o.b.v. MDG)
- Slecht ontwikkelde private sector;
- Geringe structurele werkgelegenheid
- Voedselvoorziening problematiek;
- Grote afhankelijkheid van Centrale overheid en Paramaribo;
- Milieu- en grondenrechtenproblematiek;
- Tekort lokale ontw. capaciteit gemeenschappen;
- Niet integrale benadering van ontwikkeling;
- Verspreide bewoning in kleine dorpsgemeenschappen;
- Inadequate duurzame financiering;
- Ernstige milieu vervuiling in bepaalde gebieden agv kleinschalige goudwinningsactiviteiten

---

¹ Presentatie duurzame ontwikkeling van het Binnenland Mr Steven Alfaisi. Directeur stgt FOB

2. Visie, missie & strategische doelen

2.1 Introductie

Als onderdeel van de opdracht voor het ontwikkelen van een Sociaal economisch strategisch plan moest er een visie en een missie geformuleerd worden. Aangezien visie en missie niet op zichzelf staande formuleringen zijn, was het van belang de volgende zaken in ogenschouw te nemen:

- De droom en visie van de stakeholders van de samenleving²
- De huidige situatie van het district. Een visie is immers een projectie in de toekomst uitgaande van de bestaande situatie. Een samenvatting van de bestaande situatie is derhalve van belang
- De huidige sociaal economische ontwikkelingsbehoefte van de samenleving³

Deze aspecten worden samengevat in de volgende paragrafen weergegeven.

2.2. De Visie voor 2025

Op basis van de eerder behandelde data is visie voor het district al volgt geformuleerd:

Sipaliwini is een dynamisch en welvarend district dat de natuurlijke- en menselijke hulpbronnen duurzaam benut en inzet voor welzijn van haar volk.

Uitleg Visie

Dynamisch: het district is in beweging, vol kracht. Inventief, creatief, flexibel gaat mee met de tijd.

Welvarend/welvaart:

Is een toestand van voorspoed en gunstige ontwikkeling in maatschappelijk en economisch opzicht zowel van individuen als van de samenleving als geheel.

---

² Report on Strategic Development Workshop Sipaliwini mrt 2014. S.Mormon

³ Report on Strategic Development Workshop Sipaliwini mrt 2014. S.Mormon; Structuur analyse van districten Planbureau Suriname, april 2010 ; ABS districts resultaten zevende alg volkstelling in Suriname; districtsplan Sipaliwini 2014

Welvaart wordt gemeten aan de hand van het nationaal product/inkomen; vooruitgang in welvaart wordt dus gemeten a.d.v. de economische groei, de vergroting van het nationaal product/inkomen.⁴

De natuurlijke hulpbronnen duurzaam benutten:

De natuurlijke hulpbronnen benutten, vormen een basis voor welvaart en welzijn. Om voor toekomstige generaties de beschikbaarheid van natuurlijke hulpbronnen te garanderen, is een duurzaam voorraadbeheer noodzakelijk.

De natuurlijke hulpbronnen worden onderverdeeld in niet-vernieuwbare en vernieuwbare grondstofvoorraden, milieuvoorraden (schoon water, schone lucht, ruimte) en biodiversiteit.

De winning van grondstofvoorraden veroorzaakt veelal een aantasting van een of meer milieuvoorraden en/of de biodiversiteit. Binnen de grondstofvoorraden worden niet-vernieuwbare en vernieuwbare voorraden onderscheiden. Niet-vernieuwbare voorraden (zoals fossiele brandstoffen en ertsen) worden niet of nauwelijks bij gevormd en zullen bij voortdurende winning ooit opraken. De vernieuwbare voorraden (zoals hout en vis) worden door natuurlijke processen aangevuld en zullen, als de winning en aanwas op elkaar afgestemd zijn, tot in lengte van dagen beschikbaar blijven⁵.

De menselijke hulpbronnen

Menselijke hulpbronnen: de kennis, vaardigheden, creativiteit en capaciteiten van de mens als individu en of in organisatie verband⁶;

De mens als hulpbron is expliciet genoemd omdat in de economie arbeid ook een productiefactor is. Arbeid omvat zowel lichamelijke als geestelijke menselijke werkzaamheid, gericht op het voortbrengen van goederen en het verwerven van inkomen; Kapitaal moet met behulp van natuur en arbeid (en eventueel ander kapitaal) vervaardigd worden.

Logisch is dat er ook in de lokale mens geïnvesteerd moet worden. Het huidige opleidingsniveau van 77% van de bevolking boven 15 jaar vormt geen basis voor een stuwende ontwikkeling.

Investeren in de vorm van training, opleiding begeleiding organisatie bewustwording zijn noodzakelijk. De bevolking zal inkomen moeten verwerven voor individuele en algemeen welzijn en welvaart.

Welzijn:

Het welbevinden van mensen in lichamelijk en geestelijk opzicht.

Welzijn is iets dat mensen individueel beleven. Ook zonder welvaart kunnen mensen zich lichamelijk en

---

⁴ <http://www.encyclo.nl/begrip/welvaart>

⁵ <http://www.encyclo.nl/zoek.php?woord=natuurlijke+hulpbronnen>

⁶ <http://www.passionned.nl/beter-op-elkaar-afgestemde-organisatorische-architecturen-verhogen-uw-strategische-prestaties/>

geestelijk goed voelen. Omgekeerd kunnen bepaalde gevolgen van welvaart een bedreiging zijn voor het welzijn⁷.

2.3 De Missie

De missie is als volgt geformuleerd;

Het district voert een competitief beleid uit en kiest gericht voor de ontwikkeling van specifieke sectoren met een optimaal effect voor de totale samenleving, zij werkt daarbij continu aan capaciteitsversterking van de lokale bevolking en stimuleert publieke en private partnerschappen om de ontwikkeling te verduurzamen.

Uitleg Missie

Competitief beleid voeren: Een prestatie gericht beleid voeren om de concurrentie vermogen van het district te versterken. Hierbij is verbeteren van het ondernemingsklimaat ook fundamenteel.

Stimulans publiek privaat partnerschap (PPP)

Samenwerking is een must. Partners vullen elkaar aan en ondersteunen dientgevolge de doelen die bereikt en behouden moeten worden. PPP is geen doel op zich: het uitgangspunt is een gezamenlijk doel waarbij de samenwerking een meerwaarde oplevert voor elke partner en de maatschappij. PPP gaat verder dan sponsoring of eenmalige support. Partijen dragen samen een verantwoordelijkheid om gezamenlijke doelen te bereiken.

---

⁷ <http://www.encyclo.nl/zoek.php?woord=welzijn>

2.4 Kernwaarden voor ontwikkeling

Bij het uitvoeren van het vooronderzoek hebben de geënquêteerden hun kernwaarden aangegeven. Deze waarden zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel nr. 1.⁸

Groep	Kernwaarden voor ontwikkeling
Meeting Minister RO	Samenwerking, waardering van eigen productie
RR meeting	Liefde hebben voor elkaar; samenwerken; organiseren; kennis uitwisseling;
PARAMACCA	Liefde hebben voor elkaar; organiseren; eenheid; Granman moet luisteren naar zijn volk en zal met ze in overleg treden (met ze praten en aanhoren. Traditioneel gezag moet samen met haar volk werken aan de ontwikkeling van het gebied Er moet een gedragscode zijn voor alle goudzoekers en het moet gedragen zijn
Boven Suriname	Liefde hebben voor elkaar; organiseren; criminaliteit buiten houden.
CURUNI	De overheid zal moeten ondersteunen. Zodat mensen inzicht hebben om samen te werken. We zijn op elkaar aangewezen dus we moeten samenwerken
Tapanahony	Organisatie, gezonde voeding; motivatie van jongeren
Boven Saramacca	Het geloof; vertrouwen in elkaar
Boven Coppename	Het geloof- sterk in geloof zijn; vertrouwen hebben in elkaar
Kabalebo	Samenwerking, eerlijkheid, rechtvaardigheid, samen delen spiritueel sterk staan

2.5 Strategische en operationele doelen voor ontwikkeling

Strategische en operationele doelstellingen zijn de tussenniveaus tussen missie en (ambitie) Visie. Op basis van de visie, missie en de kernwaarden zijn de strategische doelen geformuleerd. De strategische doelen zijn op 4 niveaus gecategoriseerd 1. Het niveau van de

---

⁸ Report on strategic development workshop 3 feb 2014. S Mormon

samenleving; 2 de interne organisatie; 3 de stakeholders (extern) en 4. De (terug) verdien capaciteit van de lokale economie.

Tabel 2 Strategische doelen

#	Niveau/ categorie	Strategische doelstelling	Operationele doelen
1	Samenleving: sociale ontw.de bewoners v.h. gebied	- Het verhogen van de sociaal economische levensstandaard van de bewoners van Sipaliwini	<ul style="list-style-type: none"> - Het bouwen van een duurzame stad in de 7 regio's die een belangrijke sociale en economische spin-off hebben naar omliggende dorpen - Jonge Talenten worden binnen 1 jaar en vervolgens regelmatig geïdentificeerd geïnspireerd en versterkt waardoor zij zich in hun carrière als werknemer en of ondernemer verder kunnen ontwikkelen in hun gebied - Er is jaarlijks een meetbare verbetering in de gezondheidstoestand van de samenleving op het gebied van reproductieve- als de algehele gezondheid. - Er is jaarlijks een meetbare verbetering in de gezondheidstoestand van de samenleving op het gebied van reproductieve- als de algehele gezondheid. - Sport vormt een fundamenteel deel van de gezonde levensstijl - De dorpen zijn schoon, geen petflessen en of ander huisvuil te zien - De natuurlijke gezondheidszorg doet formeel zijn intrede naast de traditionele gezondheidszorg - Gender gelijkheid wordt binnen de culturele en traditionele omgeving gestimuleerd
2	Interne Organisatorische en Communicatie processen	- Er heerst een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor ontwikkeling in het district bij de lokale overheid, het traditioneel gezag en de burgers.	<ul style="list-style-type: none"> - Het delen van kennis en overbruggen van verschillende in opvattingen over de ontwikkeling van het gebied. - Binnen 2 jaar wordt er optimaal gebruik gemaakt van diverse communicatie mogelijkheden in de samenleving voor het verstrekken van informatie ter bewustwording, het aanwakken van discussies -
3	Stakeholder -	- Er vindt een transparante stakeholder management plaats, ten voordele voor de ontwikkeling van het gebied	<ul style="list-style-type: none"> - Ter bescherming van de samenleving en het milieu wordt er binnen 2 jaar aan wetgeving ontwikkeld met input van lokale overheden, traditionele gezagdragers en de stakeholders van de samenleving.
4	Verdien capaciteit verbetering	- De industriële ontwikkeling van de productie en de diensten sector draagt aanzienlijk bij aan het Bruto Nationaal Product (BNP)	<ul style="list-style-type: none"> - De ketens van de geïdentificeerde sectoren landbouw/ bos bijproducten, mijnbouw toerisme worden versterkt - De samenleving biedt innovatieve toeristische producten aan en verdient voldoende aan - De mijnbouw sector levert jaarlijks en exponentieel hogere bijdrage aan de ontwikkeling van de gebieden - Coöperatie vorming en andere rechtsvormen wordt in elk dorp gestimuleerd ter verkrijging van schaal vergroting in de productie en dienstensectoren en het bevorderen van (transparante vormen van) samenwerking - De samenleving heeft binnen 2 jaar makkelijker toegang tot financiering voor investeringen in de productie en diensten sectoren.

3. Fundamenten voor sociaal - economische ontwikkeling

3.1 Algemeen

De geïdentificeerde detail behoeften die zijn geuit door de stakeholders alsmede de grote tekortkomingen van samenleving zijn vertaald naar fundamentele (drivers) voor de sociaal economische ontwikkeling voor het geheel district. In deze “drivers for development” zijn de strategische doelen geïncorporeerd. Zie onderstaande afbeelding # 1. In paragraaf 4.2 worden de operationele doelen en de te ondernemen acties hiervan afgeleid en afgezet tegen een tijdschema

Afbeelding 1: fundamentele sociaal economische ontwikkeling

Prioriteiten

De geïdentificeerde prioriteitsgebieden die uit de focus groep interviews sterk naar voren kwamen zijn:

- Wet en regelgeving zijn van belang voor stakeholder management. Hierbij is vooral van belang dat de districten ook zelfstandiger kunnen opereren. De districtsverordeningen die de decentralisatie verder inhoud moeten geven, moeten worden afgerond.
- Versterking van Commissariaten: de versterking van de commissariaten om verandering teweeg te brengen en ontwikkelingsgericht te werken is noodzakelijk. Het inzetten van capabel personeel als ook het versterken van huidig kader middels trainingen.
- Duurzame stedelijke ontwikkeling: elk districtsressort heeft minimaal een centrum ontwikkeld met alle voorzieningen. Groene stedenontwikkeling zou de voorkeur moeten genieten
- Gezondheidszorg: preventieve gezondheidszorg en goede medische voorzieningen voor een ieder. Hiernaast biedt natuurlijke gezondheidszorg goede mogelijkheden voor export.
- Onderwijs en educatie: & ondernemerschap ontwikkeling: naast beroeps gericht zijn omgevingsgericht en competentie trainingen van belang.
- Productie en diensten sectoren die verder ontwikkeld moeten worden: Landbouw& bos bij producten, toerisme en mijnbouw.

Het Organisatorisch proces – fasen van ontwikkeling

Voor een optimaal resultaat is een project/ programma matige aanpak van belang om de beoogde resultaten te bereiken. Over het algemeen zal het proces voor de ontwikkeling van het gebied zich in 3 fasen voltrekken:

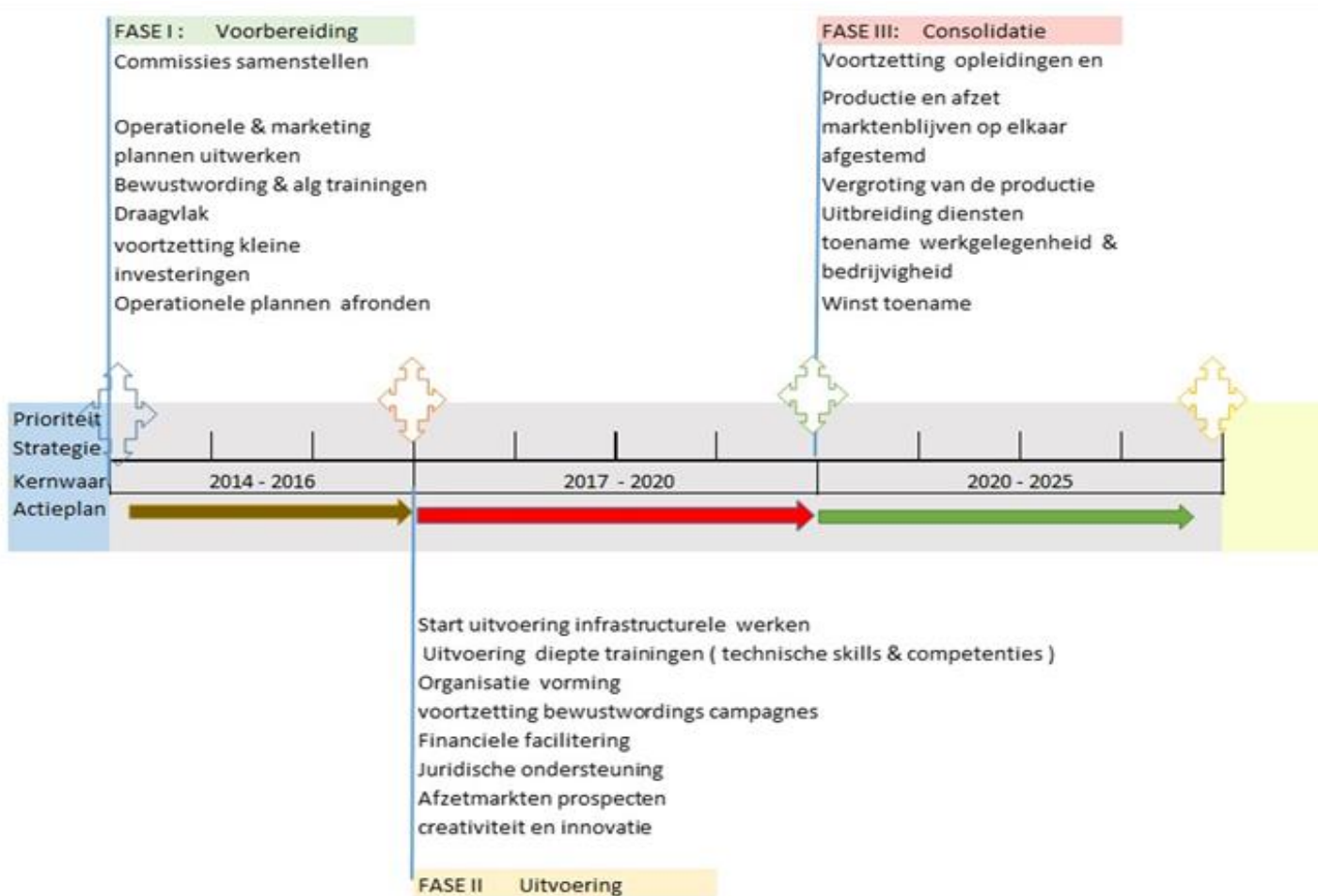
- 1- **2014 – 2016⁹**: Fase van **voorbereiding**: draagvlak krijgen verkrijgen (alle neuzen 1 richting), het identificeren en installeren van commissies (interdepartementaal - public & private) die belast zullen zijn met coördinatie, evaluatie/ monitoring en bijstellen van uitvoeringsplannen. Versterking interne organisatie. Goedkeuring wetten financiële verordening districten.
- 2- **2017 – 2020- Uitvoeringsfase**: zal bestaan uit het houden van aanbestedingen, uitvoeren van de infrastructurele werken, en capaciteitsversterkingsprojecten, invoeren van efficiënte productie systemen, opvoeren productie, verbetering van diensten.
- 3- **2020 – 2025: de Consolidatie fase**: deze fase kenmerkt zich door stabilisatie, verhoogde inkomsten en voortzetting capaciteit versterkingsbeleid en uitbreidingswerkzaamheden.

In afbeelding # 2 is het geheel in een tijdslijn weergegeven.

---

⁹ Laatste kwartaal 2014 t/m 2de helft 2015, zullen vanwege de verkiesings periode wellicht de accenten anders liggen.

Afbeelding 2 Fasen van ontwikkeling

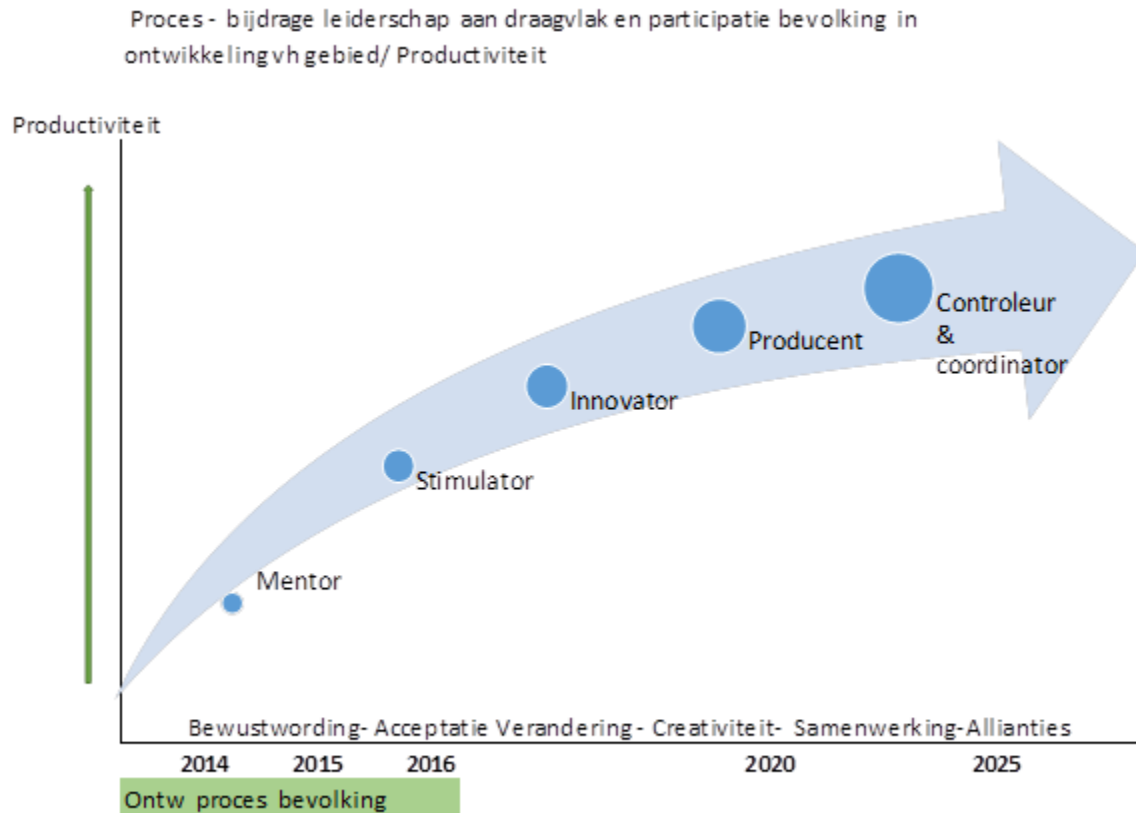
Leiderschap

Leiderschap en management van de commissariaten en van het traditioneel gezag zal onder druk komen te staan in de transitie periode om project en programma matig alle acties uit te voeren. Om het decentralisatie proces verder vorm te geven zullen ook de leiders binnen deze genoemde instituties de verantwoordelijken zijn voor het ondernemen van stappen het geheel te coördineren, monitoren en te evalueren. Een proactief vereist. De ideale situatie is dat vanuit de commissariaten alle activiteiten in het district worden geïnitieerd en gemonitord. De ideale situatie is ook dat het collectief van commissarissen wordt belast met het algemeen beleid van het heel district. Niet alleen deze instituties maar de totale samenleving zal drager moeten worden van het ontwikkelingsproces. Een onafhankelijk instituut met daarin vertegenwoordigers van overheid, bedrijfsleven en NGO's zou het geheel goed kunnen trekken. (public private partnership for development of the interior)

Om de diverse stakeholders te kunnen sturen en managen, zullen ook in elke fase bepaalde

eigenschappen van leiderschap moeten prevaleren. Voor dit proces zijn er verander managers (change managers) nodig. Zij zullen ingeburgerde systemen en de mensen die hiervan een onderdeel zijn, effectief moeten (om)leiden.

In onderstaande afbeelding 3. is een weergave van het type manager/leider dat ik elke fase nodig zal om de stakeholders mee te krijgen in participatie aan het ontwikkelingsproces

De betrokkenheid van mensen leidt tot een verbeterde inzet. De eerste fase van het programma matig uitvoeren van het beleid zal dit van eminent belang zijn. De inzet van mensen start met bewustwording (waarom is iets nodig) gevolgd door acceptatie/ adaptatie -

De **Mentor** - Besteedt veel aandacht aan de ontwikkeling van mensen, is zorgzaam en bereid om te helpen.

De **Stimulator** - Ook facilitator genoemd. Richt zich primair op het verbeteren van de samenhang en

teamwork; lost conflicten op.¹⁰ Een van de belangrijke kernwaarden die door de stakeholders bij de focusgroep interviews zelf genoemd is: vertrouwen in elkaar als basis voor samenwerken.

- **Bij de de *innovator*:** wordt het accent gelegd op vernieuwingen en aanpassingen van de organisatie, in de productie in de omgeving. De focus ligt hier primair op aanpassings- en reactievermogen van de organisatie als overlevingsstrategie in concurrentie met anderen. Competatief zijn is van belang. (niches ontwikkelen) Stimuleren van mensen tot creatieveling.
- **De Producent** - Productief werken staat centraal. De manager moet een productieve werkomgeving bevorderen en tijd en stress weten te managen. De productiviteit en winst zijn de belangrijkste aspecten om een organisatie, bedrijf, ressort goed te laten functioneren.
- De leiderschaps stijlen *controleur* ('monitor') en *coördinator* zijn gericht op stabiliteit en continuïteit. Alles moet volgens de regels gaan en alles wordt geregistreerd. De manager heeft vooral een controlerende en coördinerende functie. Dit komt van te pas is de consolidatie fase.
  - **Controleur** - Centraal staat het bewaken van prestaties evenals het controleren van het functioneren van de gehele organisatie.
  - **Coördinator** - Deze stijl legt de nadruk op projectmanagement,

Info (Quinn et al., 1997)

¹⁰ OCAI-model van Quinn

De organisatie

Het huidig team op de commissariaten zal versterkt moeten worden. Er is een voorstel organisatie structuur van de districten. "ORGANISATIESTRUCTUUR VAN DE DISTRICTS-COMMISSARIATEN VAN DE DISTRICTEN TER UITVOERING VAN DE INTERIMREGELING FINANCIËLE DECENTRALISATIE (S.B. 2003 No. 33) (Behorende bij de Beschikking van de Minister van Regionale Ontwikkeling van 13-10-2006 no 6838" Het is een vereiste om hieraan invulling te geven met daarvoor geschikt en getraind personeel.

3.2. Detail overzichten Actie plannen

In onderstaande tabellen zijn de te ondernemen acties in detail weergegeven op basis van strategische en operationele doelen.

Tabel 3

S1 Strategisch doel ¹¹ : Het verhogen van de sociaal economische levensstandaard van de bewoners van Sipaliwini						
1. Het bouwen van een duurzame stad in de 7 regio's die een belangrijke sociale en economische spin-off hebben naar omliggende dorpen						
#	Actie	Verantw/ betrokken	Ressort ¹²	KT/ ML/ LT	Start	Afgerond
	Het installeren van een actie comité stedenbouw binnenland, bestaande uit technische deskundigen en met counterpart vertegenwoordigers van de overheid en traditioneel gezag en private sector	Loc. Ov, RO & FOB & OW, ROGB, NH,	all	KT	2014	2014
	Het aanpassen en of verder ontwikkelen van de ruimtelijke- bestemmingsplanning van de geïdentificeerde steden gebieden. Een operationeel stappenplan vormt hiervan een onderdeel	Comité	All	KT	2014	2014
	De volgende voorzieningen zullen moeten worden opgenomen in deze planning:					
	<ul style="list-style-type: none"> Project voorbereiding en uitvoering duurzame elektrificatie en drinkwater voorzieningen in de contra's	Comité	All	ML	2015	2017
	Project voorbereiding en aanleg infrastructurele werken (wegen, steigers, bruggen	Comité	All	KL ML	2015	2017

¹¹ S #= het strategisch doel volgnummer; oranje kleur

¹² Alle 7 ressorten waar een actie uit gevoerd moet worden.

	• Project Voorbereiding & uitvoering bouw / uitbreiding zieken inrichting met eerste hulp faciliteiten (eerste hulp boot) en mortuarium	Comité & VG	All	ML	2015	2017
	• Project voorbereiding uitvoering inzet eerste hulp boot van centrale locatie naar dorpen	Comité & VG	All	KT	2014	2014
	• Voorbereiding uitvoering bejaarden inrichting	Com,Sozavo	All	KT	2014	2016
	• Project voorbereiding uitvoering bouw van een markt met koel en vries opslag faciliteiten voor vleeswaren als voor diverse landbouw producten.	Comité & Sozavo & Hi	All	KT	2014	2016
	• Voorbereiding en uitvoering : diensten unit met afdelingen van de overheid. (cbb , ro , etc)en accommodatie een of meerdere financiële instituten	Comité & fin instellingen.	All	KT	2014	2015
	• Project voorbereiding opzet volledig voorzien (ict) training en educatie centrum voor vakgerichte trainingen.	Comité & Hi	All	KT	2014	2016
	• Project voorbereiding & uitvoering recreatieve voorzieningen voor jong en oud. (speeltuin, voetbal veld,	Comité & Jeugdzaken	All	KT	2015	2015
	• Project voorbereiding waste management (vuil ophaal	Comité	All	KT	2014	2017
	• Voorbereiding en bouw van oppashuis / crèche en peuterschool	Comité & Sozavo	All	KT	2014	2015
2. Jonge Talenten worden binnen 1 jaar en vervolgens regelmatig geïdentificeerd geïnspireerd en versterkt waardoor zij zich in hun carrière als werknemer en of ondernemer verder kunnen ontwikkelen in hun gebied						
#	Actie	Verantw/ betrokken	Ressort	KT/ ML/ LT	start	Afgerond
	Installatie commissie verantw. voor beleid en monitoring	Loc Ovh, RO, Minov, trad gezag, HI, Jeugdzaken	All	KT	2014	2014
	Ontwikkelen en verzorgen van op maat gesneden holistische ¹³ beroepsgerichte opleidingen t.b.v., prioriteiten (sub)sectoren: w.o. in de landbouw, voedsel verwerking constructie; werktuigbouw; wegen & huizen bouw toerisme: creatieve industrie/ gidsen opleidingen:	Commissie & TCT	All	KT	2014	Ongoing

¹³ Holistisch : training is naast technisch ook gericht op het ontwikkelen van competenties (team verband werken, assertief zijn communicatie skills, netwerken etc.)

	housekeeping; gezondheid toerisme					
	Het bieden van diverse opleidingen / trainingen ter versterking van de productie ketens: administratie, distributie, boekhouding, marketing, ondernemerschap (het schrijven van businessplannen	Commissie ; minov	all	Kt	2015	Ongoing
	Het maken van een businessplan voor de opzet van leer en werkbedrijven ¹⁴ voor sub sectoren van: landbouw; en bosbouw- verwerking: meubels; werktuigbouw toerisme) en mijnbouw. Veeteelt en visverwerking	Comissie & ATM	All	KT	2014	Ongoing
3. Er is jaarlijks een meetbare verbetering in de gezondheidstoestand van de samenleving op het gebied van reproductieve- als de algehele gezondheid.						
	Installatie commissie gezondheidszorg	VG , loc Ovh	All	kt	2015	2015
	Het benchmarken van de huidige gezondheidssituatie op het gebied reproductieve gezondheidszorg; preventieve gezondheidszorg;	Medische zending , VG	All	kt	2014	2015
	Het ontwikkelen van diverse bewustwordingscampagnes waarbij op een innovatieve manier ook de preventieve gezondheid als stigma of taboes over bepaalde ziekten weggewerkt worden.	Comité	all	Kt	2015	Ongoing
	Het verzorgen van refreshment courses aan verplegend personeel	Comité	all	Kt	2015	Ongoing
	De poli's voorzien van adequate meet materiaal en faciliteiten, waardoor regelmatig standaard metingen kunnen worden verricht: bloeddruk, diabetes, oog metingen, kwik gehalte metingen etc.	Comité & Medizeps	All	MI	2016	Ongoing
4. Sport vormt een fundamenteel deel van de gezonde levensstijl						
	De voorbereiding en opzet van een sport programma voor mannen en vrouwen	Commissie sport	all	Kt	2015	2015
	De voorbereiding en opzet van sport centra in cluster gebieden; aanleg voetbal/ slagbal velden, speeltuinen en stimulans bootsport; en rivier en kreek sporten, dans; atletiek	Min Sport & jeugdzk, minov	All	MI	2015	2017
5. De dorpen zijn schoon, geen petflessen en of ander huisvuil te zien						
	Het uitwerken van de businessplan vuil op haal in de dorpen en vuilverwerking	Ow & loc.ovh	all	Kt	2014	2015

¹⁴ Model bedrijven waarbij vooral jongeren een vak praktisch leren. Tegelijkertijd kunnen ze verdienen. omdat gemaakte producten of diensten worden verkocht. leer en werkbedrijven kunnen ook particulier gestuurd worden

	Vorbereiding en uitv milieu bewustwordingscampagne	OW, loc ovh	all	MI	2015	2017
--	--	-------------	-----	----	------	------

6. De natuurlijke gezondheidszorg doet formeel zijn intrede naast de traditionele gezondheidszorg						
#	Actie	Verantw/ betrokken	Ressort/ lokatie	KT/ ML/ LT	Start	Afgerond
	Feasibility studie inzake introductie selectie basis natuurproducten voor geneeskunde (preventief & niet preventief) en cosmetica sector	Loc ovh; VG, MediZeps; Trad gezag ; UVS fac med;	Boven Su & Kwamala	Kt	2015	2015
	Uitvoeren preventieve gezondheidsprogramma en belang van een gezonde voeding (groenten en fruit)	Comite	„	MI	2015	Ongoing
	Het trainen en begeleiden van verplegend personeel	Comite	„	MI	2015	Ongoing
	Opzet natuurlijke geneesmiddelen farmaceut	Comité & VG	Boven Su; Kwamala	MI	2017	Ongoing
7. Gender gelijkheid wordt binnen de culturele en traditionele omgeving gestimuleerd						
#	Actie	Verantw/ betrokken	Ressort	KT/ LT	start	Afgerond
	Bewustwordingsmeetings en communicatie over eigen traditionele waarden en gewoonten	Comite: Trad gezag , loc ovh , minov, sozavo	all	kt	2014	Ongoing
	Opzet van crèches en peuterscholen	Sozavo ; particulieren	all	ML	2015	2016
	Het stimuleren en begeleiden van vrouwenparticipatie in de besluitvormingsprocessen. Vrouwen nemen deel in besluitvormingsprocessen in de samenleving	Comite	MI	KT	2014	Ongoing
	Het begeleiden van ouders in gender bewust opvoeden van hun kinderen (binnen de traditionele gewoonten)	RO; comm; Minov; ATM	MI	KT	2015	Ongoing

S2. Er heerst een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor ontwikkeling in het district onder de lokale overheden, het traditioneel gezag en de burgers.

1. Het delen van kennis en overbruggen van verschillende in opvattingen over de ontwikkeling van het gebied.

#	Actie	Verantw/ betrokken	Ressort	KT/ LT	Start	Afgerond
	Gestructureerde maandelijkse overlegmomenten tussen traditioneel gezag en lokale overheid over de voortgang van de ontwikkeling van het gebied (actieplan	Lok ovh , trad gezag	all	kt	2014	Ongoing
	Binnen 1 jaar wordt er een regulier training en coaching traject ingezet en uitgevoerd voor het versterken van in eerste instantie lokale overheden en traditioneel gezag in: ontwikkelingsvraagstukken, in mnngt, conflict hantering, project management, mobilisatie, ontwikkelingsgericht denken en handelen, communicatie.	Ro , Loc ovh, trad gezag	all	ML	2015	Ongoing

2. Binnen 2 jaar wordt er optimaal gebruik gemaakt van diverse communicatie mogelijkheden in de samenleving voor het verstrekken van informatie ter bewustwording, het aanwakkeren van discussies

#	Actie	Verantw/ betrokken	Ressort	KT/ LT	Start	Afgerond
	Telecommunicatie en ICT project "distance learning" wordt uitgevoerd voor groepen mensen die niet goede bereikt worden bij bewustwording campagnes	RO, Comm, minov; TCT, ICT associatie	All	ML	2015 -	2017
	Vorbereiding v.d. uitvoering aan aanleggen infrastructuur radio, telefonie en televisie ontvangsten	TAS	all	ML	2015 -	2018
	Project trainingen Radio personeel	RO, Comm, Minov TCT	All	ML	2015 -	2016
	Project voorbereiding en uitvoering Versterking telefoon TV en radio zenders	Comm, TCT	all	ML	2015 -	2017
	Het voorbereiden en laten uitvoeren van Train de trainers training: communicatie en radio communicatie skills.	Commissiee	All	ML	2015 -	Ongoing

S3. Er vindt een transparante stakeholder management plaats, ten voordele voor de ontwikkeling van het gebied

1. Het Commissariaat is institutioneel sterk en in staat de ontwikkeling in het gebied te trekken

#	Actie	Verantw/ betrokken	Ressort	KT/ LT/ ML	Start	Afgerond
	Aanname wet Financiële verordening	Centrale overheid / DNA, RO Dc's	All	KT	2014	2014
	Aantrekken van geschikt personeel ter versterking van het commissariaat op basis van org structuur financiële decentralisatie	DC's RO	All	Kt	2014	2015
	Capaciteits versterking en personeel verjonging	DC. RO	All	Kt	2014	2015

3. Ter bescherming van de samenleving en het milieu wordt er binnen 2 jaar aan wetgeving ontwikkeld met input van lokale overheden, traditionele gezagdragers en de stakeholders van de samenleving.

#	Actie	Verantw/ betrokken	Ressort	KT/ LT/ ML	Start	Afgerond
	Het trainen van lokaal bestuur, traditioneel gezag in stakeholders management	Lok best, DIgp; ATM; RO	All	KT	2014	Ongoing
	Het voorbereiden en vastleggen van huishoudelijke regels en sancties waaraan stakeholders zich moeten houden	„	All	Kt	2014	2015
	Het voorbereiden indienen van wetsvoorstellen specifiek voor het binnenland	„ & Juspol	All	MI	2015	2017
	De installatie (of versterken) van politie en militaire units in clusters van dorpen/ gebieden	„ & juspol & nat leger	all	ML	2015	2016

S4. De industriële ontwikkeling van de productie en de diensten sector draagt aanzienlijk bij aan het Bruto Nationaal product (BNP) van in het bijzonder het district en Suriname in het algemeen.

4. De ketens van de geïdentificeerde sectoren landbouw/ bos bijproducten, mijnbouw toerisme worden versterkt

#	Actie	Verantw/ betrokken	Ressort	KT/ML/ LT	Start	Afgerond
	Installeren commissie landbouw & bos bijproducten.	Loc OvH, trad gezag & LVV	All	KT	2014	2015
	Het verrichten van markt onderzoek voor de diverse land-en bosbouw sub sectoren. Incl. identificeren van de individuen organisaties binnen de ketens	Commissie landbouw	All	ML	2015	Ongoing
	Vorbereiding en opzet van landbouw proeftuinen in clustergebieden	Commissie landbouw	All	ML	2015	2017
	Vorbereiding en opzet van kleine verwerkingsunits o.b.v. producten die men ih gebied verwerkt. Lokale ondernemers kunnen huurgeld betalen.	Commissie landbouw	All	ML	2015	2016
	Vorbereiding en opzet (kleine industrie hallen 5. visverwerking fabriek 6. pindaverwerkings fabriek 7. cassave ea aardvruchten verw fabriek 8. podosiri verw fabr 9. amana verw fabr 10. pomtayer verw fabr 11. Bos bijproducten (amana olie, carapa olien)	Commissie landbouw	All	ML	2016	2017
	Het zoeken naar en consolideren van een afzetmarkt van productie	Commissie landbouw	All	ML & LT	2016	Ongoing
	Het uitwerken, uitvoeren en monitoren van distributie systemen	Commissie landbouw	All	ML	2015	Ongoing
12. De samenleving biedt innovatieve toeristische producten aan en verdiend voldoende aan						
#	Actie	Verantw/ betrokken	Ressort	KT/ML/ LT	Start	Afgerond
	De instelling van een toerisme board voor het binnenland.	Loc ovh, ro, TCT, STS, SHTTC, trad	All	KT	2014	ongoing

		gezag; vertw part sector				
	Het trainen van de lokale bevolking presentatie / verfijning creëren van typische gerechten en drankjes	Board	all	ML	2014	ongoing
	Bewustmaken van de samenleving en toeristische promotors van de toegevoegde waarde lokale gerechten voor de Surinaamse toerisme sector	board	all	kt	2014	Ongoing
	Het trainen en coachen van jongeren diverse toeristische onderwerpen: gidsen, verkopen, story telling; event managers huishoud, logistiek managers, kok, promo, marketing	board	all	MI	2015	Ongoing
	Het ontwikkelen van een strategisch marketing plan waarbij elk regio zich kan onderscheiden van een ander. Marketing lokaal en internationaal	„	„	kt	2014	2015
	Het ontwikkelen en uitvoeren van jaarlijks terugkerende thema festivals welke meerdere richtingen werkt: een attractie voor de toerist; afzetmarkt voor het toeristisch product; stimulans van creatieve industrie (zang dans toneel , craft); stimulans van de landbouwsector; de bewustwording van de lokale bewoners over hun eigen mogelijkheden	„ & particulieren	all	MI	2015	Ongoing
	De opzet van creatieve vormingscentra 1 in elke regio , voor dans, toneel, zang, arts & craft-	„		ML	2016	2018
	Vorbereiden van de uitvoering voor de nodige infrastructuur – landingsbanen vliegtuigen; aanmeer steigers. Uitgaande van een stappen plan. Start 1 in elk ressort. De prioriteit zal gegeven moeten worden aan: Tabiki bensdorp; Drietabbetje; Kwamalasemutu; Laduani; Stoelmanseiland; Kajana. Deze vliegvelden zijn in in de regentijd na een aantal vluchten voor dagen onbegaanbaar.	„		ML	2016	2019
	Het toeristisch identificeren en positioneren van bepaalde gebieden in de bestuursressorten.	Board	all	ML	2016	2017

13. De mijnbouw sector levert jaarlijks en exponentieel hogere bijdrage aan de ontwikkeling van de gebieden						
#	Actie	Verantw/ betrokken	Ressort	KT/ LT	Start	Afgerond
	De Multinationals en andere grotere bedrijven worden aangezet om een wezenlijke bijdrage te leveren in de vorm van afzet lokale product en investeringen in de lokale productie en diensten sector	Lok ovh, trad gezag m sozavo , ngo's	All	MI	2015	Ongoing
	T.b.v. van de klein mijnbouwers worden actieve bewustwording campagnes ingezet voor verminderen kwik gebruik, De klein mijnbouwer worden getraind/ gecoacht in verantwoord ondernemen	„ & commissie goudordening	all	KT	Ongoing	ongoing
14. Coöperatie vorming en andere rechtsvormen wordt in elk dorp gestimuleerd ter verkrijging van schaal vergroting in de productie en dienstensectoren en het bevorderen van (transparante vormen van) samenwerking						
	Bewustwording van de samenleving van de voordelen van de diverse juridische samenwerkingsvormen.	Loc best; KKF	all	MI	2015	ongoing
	Notariële diensten worden gefaciliteerd in de centra	„ & particulieren	all	ML	2016	ongoing
	Trainingen en begeleiding van de community based organisaties	„	all	MI	2016	ongoing

15. De samenleving heeft binnen 2 jaar makkelijker toegang tot financiering voor investeringen in de productie en diensten sectoren.						
	Coaching en bewustwordingscampagnes voor omgaan met geld worden uitgevoerd	CBVs, Loc ovh, NGO	all	MI	2015	ongoing
	Met diverse bank instellingen worden onderhandelingen aangegaan voor het plaatsen van filialen in de contra's met name coöperatieve bank en de spaar en krediet coöperatie en de Nationale ontwikkelingsbank	„	all	kt	2014	2017
	De Bank instellingen werken met alternatieve vormen van dekking	CbvS, Nob,, ver bankiers	all	MI	2015	ongoing
	Het opzetten van een MKB instituut die ondernemers trained en begeleid in de opzet en of doorstart van hun bedrijf aangaan van leningen en het terugbetalen daar van	RO , Ngo particulieren, ATM .	all	ML	2016	2017
	Er is garantie fonds speciaal voor projecten van de lokale bewoners die willen investeren in een project	CbvS, Nob,, ver bankiers, NGO'S Trad gezag	All	ML	2016	2017

4. Capital investment / kapitaal investeringen

De investeringskosten

Om de ontwikkeling van het gebied opgang te brengen zal naast de organisatorische kant ook geïnvesteerd moeten worden in kapitaal.

De benodigde investeringen voor Sipaliwini zijn gebaseerd op ramingen van het meerjarig ontwikkelingsplan 2012 – 2016. De totale begroting voor 10 jaar is SRD1.697 miljard

Tabel 4 Overzicht investering district Sipaliwini in SRD x 1000

#	Onderdeel	Eenheid	Totaal	Fase 1	Fase 2	fase 3
	percentage ovh bijdrage			15%	70%	15%
1	Stedenbouw	7	49	7	34	7
2	Energie		33	5	23	5
3	Agrarische sector & Bosbouw		100	15	70	15
4	Industrie hallen (verwerkings units		134	20	94	20
5	Woningbouw (green)		154	23	108	23
6	Telecommunicatie		87	13	61	13
7	Transport (wegen havens bruggen)		683	102	478	102
8	Commerciele diensten - horeca		101	15	71	15
9	Gezondheidszorg		67	10	47	10
10	Onderwijs , educatie		54	8	38	8
11	Veiligheid		33	5	23	5
12	Vuil ophaal afwatering		47	7	33	7
	subtotaal		1,543	231	1,080	231
	Diversen: management, monitoring & evaluatie rapportage wetgeving etc	10%	154	23	108	23
	Totaal		1,697	255	1,188	255

De uitgangspunten:

- De ramingen per sector in het MOP op jaar basis
- De toewijzing van de investering t.b.v. Sipaliwini is afgeleid van de verhouding van het aantal inwoners van dit district in relatie tot het totaal land.
- Vanwege het feit dat management en organisatie en wetgeving van cruciaal belang zijn bij het bereiken van de doelen is 10 % van de totale investering nog apart voor deze post uitgetrokken
- Het percentage per fase is gebaseerd om gangbare percentages voor project voorbereiding, uitvoering, afronding en rapportage.
- Bij de werkelijke voorbereiding van de actiepunten kunnen de ramingen aangescherpt en geconcretiseerd worden.

De financiers van het 10 jarig programma.

Voor het financieren van het programma zijn er 3 groepen stakeholders:

- Financiering vanuit het Ministerie van regionale Ontwikkeling en commissariaten
- De overige ministeries z.a min Lvv, TCT, OW, Onderwijs, NH, ROGB
- De particuliere sector en de Internationale instellingen: Multinationals, vb Suralco, Newmont, Iamgold, Financiële instellingen

Tabel 5 Financierders programma

#	Onderdeel	Totaal in SRD x 1000	RO & commissaria at	Overige ministeries	Particulier; Internationale organisaties;
	percentage		15%	30%	55%
1	Stedenbouw	49	7	15	27
2	Energie	33	5	10	18
3	Agrarische sector & Bosbouw	100	15	30	55
4	Industrie hallen (verwerkings units	134	20	40	74
5	Woningbouw (green)	154	23	46	85
6	Telecommunicatie	87	13	26	48
7	Transport (wegen havens bruggen)	683	102	205	376
8	Commerciële diensten - horeca	101	15	30	55
9	Gezondheidszorg	67	10	20	37
10	Onderwijs, educatie	54	8	16	29
11	Veiligheid	33	5	10	18
12	Vuil ophaal afwatering	47	7	14	26
	subtotaal	1,543	231	463	849
	diversen: interregence. management, monitoring & evaluatie rapportage wetgeving etc	154	23	46	85
	Totaal	1,697	255	509	934

Uitgangspunten verdeling kapitaal naar ressort

Het is prematuur om de exacte raming per ressort te maken. Toch is het goed om een richtlijn / uitgangspunt voor het bepalen van de allocatie van middelen. In dit geval is het uitgangspunt de allocatie van de middelen naar bevolkingsratio. Het menselijk kapitaal om te kunnen produceren, of om de doelen te kunnen spelen speelt hierbij een belangrijke rol.

Redenerend voorbeeld: er wordt geen school gebouwd met een capaciteit van 400 jongeren terwijl er in het gebied 50 jongeren zijn. Dit geldt uiteraard niet voor investeringen van multinationals en of projecten van nationale aard in een gebied.

Tabel 6 : Kapitaal allocatie per bestuursressort 2015 - 2025

Ressort	Aantal inwoners	bevolking in %	Investerings allocatie In SRD x 1000
Tapanahony	13215	36%	605
Paramacca	593	2%	27
Boven -Suriname	17954	48%	822
Boven- Saramacca	1427	4%	65
Boven- Coppename	539	1%	25
Kabalebo	2291	6%	105
Coeroeni	1046	3%	48
Totaal	37065	100%	1,697